

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/61/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5917204107
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Beniačová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5917204107.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a členov senátu Mgr. Márie Kašíkovej a Mgr. Františka Dulačku, v právnej veci žalobcov: 1/ V. W., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX/XX, C., 2/ A. T., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom ul. X. Y. XXX, V. N., 3/ R. U., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX, C., 4/ C. W., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXXX/X, C., žalobcovia právne zastúpení: Advokátska kancelária STANĚK VETRÁK & PARTNERI, s. r. o., so sídlom Vlčkova 18, Bratislava, IČO: 36 795 038, proti žalovanému: KOOPERATÍVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurence Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, právne zastúpený: JUDr. Baltazar Mucska, advokát so sídlom U. XX, F., o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok, č.k. 5C/19/2017-163 zo dňa 14. decembra 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 12.500 Eur, žalobcom 2/, 3/ a 4/ každému samostatne sumu vo výške 7.000 Eur, a to do 3 dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku.

Žalobu v časti o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 7.500 Eur, žalobcom 2/, 3/ a 4/ každému sumu vo výške 3.000 Eur, z a m i e t a .

Žalobcom 1/, 2/, 3/, 4/ p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Výrok, ktorým v ostatnej časti súd prvej inštancie žalobu zamietol, z o s t á v a n e d o t k n u t ý .

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 20.000 Eur, žalobcom 2/, 3/ a 4/ každému sumu 10.000 Eur. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol a stranám sporu náhradu trov konania nepriznal.

2. Na základe vykonaného dokazovania mal okresný súd preukázané, že dňa 30.11.2011 došlo k dopravnej nehode, ktorú spôsobil vodič motorového vozidla R. L. a pri ktorej bola usmrtená chodkyňa E. W., manželka žalovaného 1/ a matka žalovaných 2/ - 4/. R. L. bol rozsudkom Okresného súdu Ružomberok zo dňa 21.09.2016 vydaným v konaní sp.zn. 1T/50/2016 uznaný vinným z uvedeného usmrtenia. Žalovaní sa voči žalobkyni domáhali náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá im z nečakanej smrti poškodenej E. W. vznikla. Okresný súd dospel k záveru, že žalovaný je v tomto prípade pasívne vecne legitimovaným subjektom. Vychádzal z ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z., v zmysle ktorého žalobcovia ako poškodení si mohli uplatniť svoj nárok na náhradu škody spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku priamo proti poisťiteľovi, ktorý vykonáva povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Neprihliadal

na námietku žalovaného, že nemajetková ujma nie je škodou v zmysle ustanovení tohto právneho predpisu. Poukázal na výklad pojmu škody podľa právnej úpravy poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v smerniciach Európskej únie. Konkrétne poukázal na závery rozhodnutia Európskeho súdneho dvora č. C-22/12 vo veci V. Q. proti C. T., F. Q., v ktorom, okrem iného, Európsky súdny dvor konštatoval, že ustanovenia týkajúce sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu ma pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode ak jej náhradu na základe zodpovednosti poistenia za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Občiansky zákonník v ustanovení § 11 - 13 upravuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Z hľadiska systematiky Občianskeho zákonníka nie je až tak významné, že náhrada nemajetkovej ujmy za stratu života je upravená v inej časti kódexu ako náhrada škody. Vychádzajúc zo znenia § 4 ods. 1, 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. dospel okresný súd k záveru, že poisťné krytie zahŕňa pri extenzívnom výklade pojmu škoda aj nemajetkovú ujmu spôsobenú blízkym osobám usmrtením ich príbuzného pri dopravnej nehode.

3. Ďalej sa okresný súd zaoberal dôvodnosťou výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy. Prihliadal na to, že nebolo preukázané žiadne spoluzavinenie poškodenej E. W. na vzniku dopravnej nehody. Podľa záverov znaleckého posudku znalca z odboru cestnej dopravy Ing. Jána Kulhavého, vodič mal možnosť spozorovať chodkyňu/poškodenú prechádzajúcu cez prechod pre chodcov. Vodič sa z technického hľadiska pohyboval rýchlosťou, ktorá bola daným podmienkam neprimeraná. Bolo jeho povinnosťou zachovať vyššiu mieru opatrnosti a znížiť rýchlosť, prípadne pred prechodom pre chodcov zastaviť. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy okresný súd vychádzal zo skutočnosti, že priznaná náhrada má zmierniť ujmu žalobcov v maximálnej možnej miere. Mal preukázané, že manželstvo žalobcu 1/ s nebohou E. W. trvalo 54 rokov, išlo o harmonické manželstvo, z ktorého sa narodili 3 deti. V období vyššieho veku, kedy si mali byť vzájomnou oporou došlo k usmrteniu manželky žalobcu 1/. Ten ostal sám vo veku, kedy sa už predpokladá určitá vzájomná pomoc a odkázanosť na iné osoby. Súd mu preto priznal náhradu nemajetkovej ujmy v uplatnenej výške 20.000 Eur. Pri výške náhrady nemajetkovej ujmy u žalobcov v rade 2/ - 4/ vychádzal z toho, že s usmrtením poškodenej E. W. došlo k narušeniu celistvosti rodiny, čo zasiahlo do ich súkromného a rodinného života a následky sú trvalé a neobnoviteľné. Deti aleboh už boli osamostatnené, žili vlastným životom so svojimi rodinami, aj keď z ich výpovedí vyplynulo, že vzťah medzi nimi a rodičmi bol intenzívny. Vzhľadom na tieto zistenia potom určil výšku nemajetkovej ujmy, ktorú je žalovaný povinný zaplatiť deťom aleboh vo výške 10.000 Eur, každému samostatne.

4. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný do výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené. Namietal nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie v konaní. Poukázal na stanovisko Ministerstva financií Slovenskej republiky, ktoré jednoznačne prejavilo názor, že nemajetková ujma nie je škodou na účely zákona o povinnom zmluvnom poistení. Ďalej poukázal na to, že rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR sa nezmenila ani po vyhlásení rozsudku Európskeho súdneho dvora, z ktorého vychádzal okresný súd. Najvyšší súd SR vo svojej praxi dospel k záverom, že nemajetková ujma nie je škodou na účely plnenia v rámci povinného zmluvného poistenia. Línia tohto rozhodovania sa nezmenila ani po uzneseniach Ústavného súdu SR, kedy dňa 15.05.2017 Najvyšší súd SR jednoznačne konštatoval, že povinné zmluvné poistenie nezahŕňa aj nemajetkovú ujmu. Tým, že žalobcovia ako žalovaný subjekt označili iba poisťovňu, zmarili možnosť, aby aj ten, kto priamo do ich práva na ochranu osobnosti zasiahol, t.j. vodič prejavil ľútosť a ospravedlnil sa, ktorá skutočnosť môže mať vplyv na výšku priznanej nemajetkovej ujmy.

6. Žalovaný ďalej namietal, že žalobcovia nepreukázali dostatočnú citovú väzbu s poškodenou. Predložili množstvo fotografií, ktoré zachytávajú jednotlivé momenty zo života nebohej, ale je prirodzené, že fotografie sa vyhotovujú pri príležitostiach, ako sú rôzne stretnutia rodiny a tak samé o sebe nemôžu byť podkladom pre vyhodnotenie pravidelného stretávania sa alebo citové väzby.

7. Za neprimeranú považoval aj priznanú výšku nemajetkovej ujmy. Okresný súd sa tiež nedostatočne vysporiadal so spoluzavinením poškodenej, čo malo rovnako vplyv na určenie nemajetkovej ujmy. V

závere odvolania namietal nepreskúmateľnosť záverov napadnutého rozhodnutia okresného súdu, čo označil za vadu v konaní, ktorou bolo porušené jeho ústavné právo na spravodlivý proces.

8. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhli rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Žalovaným vznesené odvolacie námietky označili za nedôvodné. Uviedli, že okresný súd na výklad pojmu „škoda“ aplikoval závery európskych súdnych inštitúcií, ktoré pod škodu rozumejú aj nemajetkovú ujmu, na ktorú sa vzťahuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Čo sa týka preukazovania citových väzieb s poškodenou, uviedli, že sa všeobecne existencia citovej väzby predpokladá. Štandardne totiž takáto väzba medzi rodičmi, deťmi a manželmi existuje. Ak je tomu vo výnimočných prípadoch inak, je uvedené potrebné preukázať. V ich prípade však išlo o fungujúcu rodinu založenú na silných citových väzbách. Za nedôvodnú považovali aj námietku o neprimeranosti výšky priznanej nemajetkovej ujmy. Výška bola navrhovaná tak, aby splnila účel, ku ktorému tento inštitút smeruje, avšak tak aby sa s ňou akokoľvek nekalkulovalo. Čo sa týka spoluzavinenia poškodenej, žalovaný nepredložil žiadny dôkaz o jej spoluzavinení a spoluzavinenie nevyplýva ani z trestného rozsudku.

9. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal vec v rozsahu a z dôvodov podaného odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario) rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku zmenil podľa § 388 CSP tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

10. Po preskúmaní veci krajský súd dospel k názoru, že námietka žalovaného o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie nie je dôvodná. Možno prisvedčiť jeho tvrdeniam, že existujú rozhodnutia najvyšších súdnych inštancií Slovenskej republiky, ktoré sa k obdobnej otázke pasívnej vecnej legitímácie poisťovne v prípade uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vyjadrovali rôzne. Jednotná prax nie je ani v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Na podporu svojej argumentácie o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaný označil rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vydané v konaniach sp.zn. 4Cdo 168/2009 a 3Cdo 301/2012. Krajský súd však konštatuje, že v čase nasledujúcom po týchto rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR spornú právnu otázku riešil (a tiež vyriešil) Ústavný súd SR. Ten už vo viacerých posudzovaných veciach odmietol sťažností poisťovní, namietajúcich porušenie svojich základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov, ustáľujúcimi krytie nemajetkovej ujmy pozostalých poistením podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení. V rámci odôvodnenia uznesenia z 11. októbra 2016 sp.zn. III. ÚS 666/2016 Ústavný súd SR uzavrel, že pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavné konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie.

11. Uvedené rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky Najvyšší súd SR vo svojom rozsudku zo dňa 31.07.2017, sp.zn. 6 MCdo/1/2016 označil za „obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy 1/ krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a 2/ tzv. pasívnej legitímácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi.

12. Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že závery okresného súdu o pasívnej vecnej legitímácii žalovaného zodpovedajú záverom rozhodnutia Ústavného súdu SR, ale aj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vydaného po uvedenom rozhodnutí. Krajský súd sa s týmito závermi v celom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach na ne poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

13. Keďže krajský súd nepovažoval za dôvodnú námietku žalovaného o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie, zaoberal sa preskúmaním napadnutého rozsudku aj na základe ďalších odvolacích námietok.

14. Žalovaný namietal, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy mal byť uplatnený aj priamo voči . Túto námietku žalovaného nepovažoval odvolací súd za dôvodnú. Zákon č. 381/2001 Z.z. prenecháva poškodenému právo, voči komu si uplatní svoj nárok na náhradu škody, môže tak urobiť priamo voči poisťovateľovi, prípadne voči poisťovateľovi aj poistenému. Žalobcovia uvedené zákonné oprávnenie

využili tak, že si nárok uplatnili voči žalovanému ako poisťiteľovi. Táto skutočnosť nevylučuje možnosť prejavu ľútosť a ospravedlnenia sa poškodeným osobou, ktorá priamo škodu spôsobila. Žalovaný netvrdil a ani nepreukázal, že vodič, ktorý dopravnú nehodu spôsobil takýmto spôsobom postupoval a pri určení výšky na náhradu škody by malo byť k tejto okolnosti prihliadané. Ide o skutkové tvrdenia, ktoré mali byť prezentované stranou sporu, nie o skutočnosti, ktoré by mal zisťovať súd z vlastnej iniciatívy.

15. Žalovaný ďalej namietal nedostatočné preukázanie citovej väzby medzi poškodenou a žalobcami. Náhrada nemajetkovej ujmy má tvoriť satisfakciu za nenapraviteľný zásah do práva žalobcov na súkromie a rodinný život. Do rámca vymedzeného ustanoveniami § 11 - 13 Občianskeho zákonníka patrí právo na súkromie, zahrňujúce širokú oblasť súkromia fyzickej osoby (najmä jej súkromného života, intímnej a rodinnej sféry, vnútorného myšlienkového a citového života). V najširšom zmysle sa toto právo týka aj života v rodine a v manželských a partnerských, alebo priateľských či obchodných vzťahov. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu je treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenského postavenia a podobne) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Žalobcovia preto, podľa názoru odvolacieho súdu, nemali povinnosť osobitne existenciu vzájomných citových väzieb medzi nimi a poškodenou preukazovať. Z objektívneho hľadiska možno konštatovať, že v prípade usmrtenia blízkej osoby dochádza k zásahu do práva na súkromie. Ak žalovaný mal za to, že citové väzby medzi žalobcami a poškodenou neexistovali, mal povinnosť uviesť uvedené tvrdenia, označiť a predložiť dôkazy na ich preukázanie, čo však neurobil. Naopak, žalobcovia dostatočným spôsobom existenciu vzájomného blízkeho vzťahu medzi nimi a poškodenou preukázali a okresný súd na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam, týkajúcim sa existencie dobrých rodinných a blízkejších citových vzťahov medzi žalobcami a poškodenou.

16. Žalovaný ďalej namietal nesprávnosť výšky priznanej nemajetkovej ujmy. V tejto časti považoval krajský súd odvolanie za dôvodné. Aktuálna súdna prax i právna teória považujú za náležité občiansko-právne sankcie za zásah do osobnosti fyzickej osoby, spočívajúci napríklad aj v usmrtení blízkej osoby pri dopravnej nehode. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zatiaľ nebolo dostatočne jasne ustálené a neboli dané ani základné medze, v rámci ktorých by sa mala pohybovať výška tejto peňažnej náhrady. Odvolací súd za základ svojich úvah vzal verdikt Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej „ESLP“) v prípade Kontrovej proti Slovenskej republike. V predmetnom rozhodnutí ESLP priznal sťažovateľke nemajetkovú ujmu v sume 25.000 Eur, pričom neoprávneným zásahom (nekonaním štátnych orgánov, ktoré v konečnom dôsledku viedlo k nezabráneniu trestnému činu) do osobnostných práv pani V. bolo usmrtenie oboch maloletých detí (vo veku 5 a 1 rok).

17. Krajský súd volil dotknuté rozhodnutie za východisko aj z toho titulu, že v kategóriách nemajetkovej ujmy v rodinných, emocionálnych vzťahoch je prakticky nedosiahnuteľné bližšie vymedzenie všeobecnejších kritérií. Takmer každá racionálna a logická úvaha totiž môže byť interpretovaná rozlične, možno až protichodne. Napríklad, nedá sa nič namietat' proti konštatovaniu, že hodnota usporiadaného rodinného života, hodnota žiaľu, smútku a bolesti pri narušení rodinných vzťahov úmrtím blízkej osoby je nevyčísliteľná v peniazoch. Uvedené konštatovanie však automaticky neznamená, že súvisiaca výška náhrady za nemajetkovú ujmu je prakticky z hľadiska hornej hranice neobmedzená. Rovnako možno z daného konštatovania dedukovať, že nevyčísliteľnosť vedie k záveru o „nulovom“ základnom východisku. Pri dospeljej osobe sa dá argumentovať tým, že plynutím času sa vzájomný vzťah s ňou rozvinul v celej šírke vzájomných väzieb, a teda strata takéhoto blízkeho človeka a s tým súvisiace utrpenie a bolesť sú veľmi výrazné. Na druhej strane je možné uviesť, že vzhľadom na dlhšie trvanie vzťahu sa tento „mal možnosť“ naplniť v prevažnej miere štandardných interakcií rodiča a dieťaťa, prípadne manželského spolužitia, v rámci postupného vývoja. Ako už bolo vyššie uvedené, náhrada nemajetkovej ujmy priznaná ESLP v prípade V. za zásah do práva na súkromie, zahŕňajúce právo na rodinný život, činila 25.000 Eur. Išlo pritom o zásah spočívajúci v absolútnom rozvrátení a deštrukcie rodinného života menovanej, nakoľko došlo k súčasnému usmrteniu oboch (jediných) detí; deti boli zastrelené ich otcom, manželom pani V., ktorý následne spáchal samovraždu. Použitím hraničného zjednodušenia možno konštatovať, že vo vzťahu k jednému dieťaťu by sa jednalo o čiastku 12.500 Eur. Krajský súd v pomerovaní s okolnosťami v súdnej veci zohľadnil, že žalobca 1/ má deti, to znamená, že nedošlo k úplnému znemožneniu naďalej naplňovať rodinný vzťah. Zároveň však poškodená

bola jeho manželkou, takže ich vzťah bol bezprostredným, každodenným vzťahom. Pokiaľ ide o deti poškodené 2/ - 4/, každý z nich má oporu, či už vo svojom manželovi, alebo sú si oporou navzájom, a to aj pri zvládaní ťažšej straty poškodení. Po zvážení všetkých súvislostí krajský súd za primeranú satisfakciu pri nezmenenom skutkovom stave veci na základe odlišnej voľnej úvahy považoval výšku nemajetkovej ujmy 12.500 Eur pri žalobcovi 1/ a 7.000 Eur pri každom zo žalovaných 2/ - 4/ a vo zvyšku návrh každého z nich zamietol. Na záver odôvodnenia týkajúceho sa výšky náhrady nemajetkovej ujmy odvolací súd dáva do pozornosti rozhodnutie ESLP vo veci V. kontra Slovenská republika aj v súvislosti s odôvodnením priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. ESLP v danej otázke v bode 72 svojho rozhodnutia konštatoval „len“: „súd sa domnieva, že sťažovateľka určite utrpela nemajetkovú ujmu. Uskutočniac odhad na spravodlivom základe priznávajú z tohto titulu 25.000 Eur.“ Hoci je zrejmé, že funkcia i pozícia ESLP je výrazne odlišená od statusu vnútroštátnych všeobecných súdov, aj z citovanej formulácie je zrejmé, že voľnú úvahu ohľadne výšky nemajetkovej ujmy v prípade zásahu do práva na rodinný život je len veľmi ťažko zdôvodňovať konkrétnymi východiskami a závermi, než „odhadom na spravodlivom základe“.

18. Vzhľadom na zmenu rozhodnutia vo veci samej, krajský súd rozhodoval v zmysle § 396 ods. 2 CSP o náhrade trov celého konania. Nakoľko i po vykonaní zmeny rozsudku súdu prvej inštancie vyslovené rozhodnutie bolo závislé od úvahy súdu, je na mieste v otázke náhrady trov konania (§ 255 ods. 1 CSP) priznať nárok na plnú náhradu trov konania žalobcom.

19. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)